

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Joi'a si Dumineca.

Pretului abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu **XLI**.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. correspondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 95.

Joi, 12 Decembre 30 Novembre

1878.

Dr. Herbst contra lui Andrassy.

Brasiovu, 12 Decembre 1878.

Comitele Andrassy are multi contrari, dér' nici unulu nu i-a fostu pana acuma atatu de periculosu, nici unulu nu a sciutu se-lu combata cu atata succesu, cá membrulu delegatiunei austriace, cunoscutulu Dr. Herbst. Amu disu cunoscutu, pentru-ca dela inceputulu erei dualistice numele lui Herbst a figuratu la tóte desbaterile de óre-care insemnate, ce avura locu in „Reichsrath“ si in delegatiuni. Dr. Herbst, care nu e austriacu de origine, a sciutu, cá professoru la universitateá din Prag'a, se'si castige in scurtu timpu o influentia atatu de mare intre nemtii din Boemi'a, incatu a devenitu conducetoriulu loru politicu. Elu si-a inceputa dér' carier'a politica in diet'a din Prag'a, prin combaterea cehiloru si aperarea suprematiei germane si a isbutitu de a imparechiá pe cehi si germani inca si mai multu de ce erau. Cehii inca si astadi 'lu considera cá celu mai mare inamicu alu loru si lui ii dau mai multu vin'a, ca nu s'a potutu stabili pana acuma o intielegere intre cehii si germanii Boemiei. Dela Prag'a Herbst a fostu tramisu in senatu la Vien'a si aci a devenitu unulu din cei mai aprigi anteluptatori ai sistemulu dualisticu, a fostu ministru de repetite-ori si trece de celu mai capabilu si celu mai bunu oratoru in parlamentu. Dialectic'a lui aspra a si fostu admirata in mai multe rënduri de amici si inimici. Astfeliu a dus'o asiá departe, incatu a devenitu siefulu partidei decembriste din „Reichsrath“. Erá unu timpu, candu Dr. Herbst in fruntea nemtiloru dualisti salutá venirea lui Andrassy la ministeriulu de esterne cá un'a din cele mai mari isbande ale suprematiei neamtio-maghiare, ca-ci Andrassy fusese acel'a, care a contribuitu mai multu la caderea ministeriulu cehofilu Hohenwarth, care erá atatu de uritu in ochii nemtiloru.

De atunci s'au schimbatu lucrurile multu. Comitele Andrassy a apucatu pe nisce carari, pe cari suprematistii din „Reichsrath“ n'au mai voitu se-i urmeze. Causese, cari au produsu scissiunea acést'a intre dualistii nemti si dualistii lui Andrassy-Tisza le amu aratatu deja, remane inca numai cá se damu o schitia despre luptele ce se incinsera dilele din urma in sinulu delegatiunei austriace.

Prim'a sagéta, ce a indreptat'o Dr. Herbst in contra lui Andrassy a fostu cunoscut'a s'a propunere primita de catra comissiunea budgetara a delegatiunei austriace, prin care 'i se refusa ministeriulu comunu creditulu suplementariu de 41 miliónu, cerutu pentru ocupatiunea Bosniei pe an. 1878, din caus'a „nechiaritatii si a defectuositatii“ proiectului si pentru-ca tractatulu dela Berlinu nu a fostu sopusu, dupa constitutiune, mai antaiu senatulu imperialu spre primire. Comitele Andrassy a fostu consternatu pentru momentu de vehementi'a atacatoriulu, dér' flecibilu cumu e, inte 'si-a aflu érasu ecuilibrulu, a facutu se se conchiame marele consiliu alu corónei si rezultatulu a fostu: retragerea proiectulu de creditu pentru 1878 si conchiama senatulu imperialu, — care fusese amanatu din caus'a, ca a luat'u o atitudine ostila politiceá de ocupatiune — spre incuviintiarea tractatulu dela Berlinu.

Succesulu acést'a a incuragiatu pe Dr. Herbst cu ai sei in opositiunea ce-o facu guvernulu in delegatiunea austriaca si cu ocasiunea desbateri generale ce s'a deschisu deocamdata asupra proiectulu de creditu relativu la spesele ocupatiunei pe anulu 1879 in legatura cu budgetulu ministeriulu de esterne, au incercatu a face unu asaltu asupra positiunei comitelu Andrassy. Pentru scopulu acést'a comissiunea budgetara totu la propunerea lui Herbst si totu din motive constitutionale a refusat'u de a luá in desbateru creditele cerute pentru acoperirea speseloru ocupatiunei in 1879, incu-

viintiandu numai pana un'a alta 15 miliónu pentru trupele din Bosni'a si Herzegovin'a pe an. 1879; totodata a primitu cu mare maiortate unu referatu a lui Dr. Schaup asupra budgetulu ministeriulu de esterne, care, dupa insusi declaratiunea lui Andrassy, contineá o acusatune formala si unu votu de neincredere in contra persónei sale. In 5 ale lunei curente in fine se incepù desbateru asupra acéstui referatu in siedinti'a plenara a delegatiunei austriace.

Unu publicu numerosu si fórtu distinsu venise se asiste la duelulu ce avea se se incinga intre Dr. Herbst si comitele Andrassy. Era unu momentu insemnatu, ca-ci déca delegatiunea ar' fi primitu referatulu comissiunei, comitele Andrassy erá silitu a-si dá dimissiunea. Peste 30 de delegati sarira in ajutoriulu lui Andrassy insinuandu-se la cuventu in contra acelu referatu alu comissiunei budgetare, si astfeliu comitele a scapatu cu vieati'a, budgetulu ministeriulu de esterne a fostu incuviintiatu conformu propuneriloru comissiunei, ear' asupra referatulu acesteia nici nu s'a votatu. Comitele Andrassy a scapatu din calamitate, dér' nu a invinsu, ca-ci cu tóta bunavointi'a celoru treidieci si trei, nu a potutu dobândi unu votu de incredere.

Nu se póte contestá, ca argumentele aduse cu ocasiunea acést'a de delegatulu Dr. Herbst in contra ministeriulu de esterne si a maiortatii artificiale, care a saritu in ajutoriulu seu, au fostu de unu efectu nimicitoriu. Cea mai mare greutate a pus'o Herbst in vorbirea s'a pe cestiunea financiara, dela care depinde totu viitoriulu monarchiei. Elu este de parere, ca ocupatiunea Bosniei si a Herzegovinei duce la ruin'a financiara a monarchiei. Déca guvernulu, dise elu, a potutu se se insiele la 3—4 luni cu vreo 40 miliónu, cu catu mai multu nu se va insielá la stabilirea cheltueliloru pentru unu anu intregu? Si de unde vomu mai luá sutele de miliónu? Herbst e convinsu, ca Austro-Ungari'a nu va poté biruí cu cheltuelile, ce le va recere ocupatiunea. Cu catu, dise elu, finacele nóstre voru stá mai reu. cu atatu mai multu va perde monarchi'a din védi'a si poterea ei. „Beliducele acel'a n'a fostu celu mai reu, care a disu, ca „pentru a portá resbelu, trebuiescu bani, bani si érasu bani“ si statulu, care nu numai, ca n'are de trei ori bani, ci n'are de locu bani, nu e unu statu si de va avé o armata inca asia de mare, este unu statu slabu.“

Dr. Herbst atinse si odiós'a cestiune a devaluarii valutei si puse intrebarea: Ce vedemu pe terenulu constitutiunali de candu cu inaugurarea politiceá de ocupatiune? — Numai crise ministeriale conflicte de competentia si nelinistire reciproca. In fine se declará pentru dualismu, dér' aratá totodata ca institutulu delegatiuniloru va fi dusu la absurditate déca se va introduce absolutismulu pe terenulu afaceriloru comune.

Pericolele, ce se nascu pentru dualismu din ocupatiune, au fostu ilustrate inse mai bine de catra insusi aperiatoriulu lui Andrassy, asiá incatu acést'a póte dice cu dreptu cuventu: Dómne feresce-me de amici, ca de inimici me pazescu eu catu potu. Asiá dise intre altii delegatulu Dr. Oelz, ca nu politic'a lui Andrassy, ci sistemulu dualisticu actualu pórtá tóta vin'a releloru, ce bantuie popórele monarchiei, ér' d. Lienbacher se sili a demonstrá, ca dualismulu, prefacendu-se in trialismu inca se va mai intari, in locu de a se slabí, cá si unu scaunu, care pana aci avù numai doue, dér' de aci incolo va avé trei pecióre.

La finitulu desbateri a luat'u cuventulu si comitele Andrassy spre a se aperá intr'o cuventare, care a duratu mai doue óre, in contra atacuriloru violente indreptate asupra-i. Oficiosi dicu ca niciodata n'a vorbitu cu atatu spiritu si cu atata elocintia, cá acuma, dér' fatalminte ei mai adauga ca comitele Andrassy a venitu prea tardiu

cu cuventarea acést'a a lui, ca trebuia se se tre-diésca mai curéndu, ca-ci atunci capetá unu votu de incredere dela maiortate. Va se dica totu Dr. Herbst a reportatu laurii in aceea-si di.

Luarea in posesiune a Dobrogei.

D. ministru de interne alu Romaniei a primitu urmatórea telegrama dela prefectulu din Tulcea:

„Tulcea, 23 Nov. 1878.

„Domnule ministru! Astadi la 10 óre autoritatea imperiala russa a remis administrati'a Dobrogei in manele autoritatiloru romane dupa seversirea serviciulu divin in tóte bisericile si templele. Unu Te-Deum a fostu celebratu inaintea palatulu administrativu de staritiulu monastirei Cocosiu, asistandu fostulu guvernatoru cu functionarii sei, consulii poteriloru straine, comissiunea delegatiloru guvernulu romanu, generalulu Anghelescu cu statulu-maioru, comunitatile si corporatiunile si tóta poporatiunea din orasiu. In momentulu inaltiarei santei Cruci s'au cetitu rogaciuni, pentru cá cerulu se dé mlti ani de fericire A. S. R. Carolu I. si A. S. R. Elisabet'a Dómna.

„Drapelulu nationalu s'a arboratu pe palatulu administrativu si in midilocu salveloru de artileria a fostu salutat'u prin aclamatiunile entusiaste ale poporatiunii. In acelu momentu d. N. Catargi, presiedintele comissiunii, m'a invitat'u a dá cetire proclamatiunii Domnesci, care asemenea a fostu aclamata cu entusiasmu. Dupa primirea felicitariloru din partea corpulu consularu si a diferiteloru comunitati, corporatii si a notabililoru, am luat'u din man'a guvernatorulu imperialu russu posesiunea administratiunei prefecturei Tulcea. Voiu pune tóta staruinti'a mea a se terminá in celu mai scurtu timpu dresarea inventariulu si inchiatarea protocóloru, constatandu regulat'a predare si primire a arhiveloru diferiteloru serviciuri.

Prefectu de Tulcea: G. Ghic'a.

D. prefectu de Chiustenge a tramisu d-lui ministru de interne urmatóri'a telegrama:

„Astadi la 10 óre cu ocasi'a luarei in posesiune a districtulu Chiustenge a avutu locu in biseric'a grecesca unu Te-Deum, la care au asistatu tóte autoritatile locale russe, d-nii reprezentanti ai poteriloru straine, notabili orasiulu si unu insemnatu numeru de cetatieni din tóte clasele; in acelasi timpu, in templele diferiteloru nationalitati, s'au inaltiatu rugi catra celu. Atotpotinte pentru prosperitatea Romaniei si pentru indelung'a, pacinic'a si gloriós'a domnire a A. S. R. Domnulu Carolu I si a Ilustr. regale Dómna Elisabet'a.

„Entusiasmulu erá fórtu mare si bucuri'a se vedea pe tóte fechiele.

„Totu orasiulu erá in picióre; stindate tricolóre, girlande de flori si diferite ornamente impodobeau casele.

„Dupa terminarea serviciulu divin am fostu insoçitu de poporu in stigate de urari entusiaste pana la localulu conaculu, unde trebuiamu se procedamu la primirea autoritatiloru. Aci comissiuni din partea diferiteloru nationalitati m'au insarcinatu se depunu la piciórele Tronulu Augustulu nostru Domnitoriu incredintiarea despre devotamentulu si fidelitatea nouiloru sei supusi, pe candu chiaru in salonulu de receptie preotii mahomedani dupa ritulu loru au inaltiatu rogari catra celu Atotpotinte, cerendu inalt'a Lui protectia pentru Romani'a si guvernulu ei.

„In fine diu'a de astadi va remané inscriba pentru viitori in cartea Istoriei cá o di de fericire pentru acést'a noua Romani'a, atatu de mare erá entusiasmulu.

Prefectu de Chiustenge: R. O p r a n u.

Budapest'a, 7 Dec. 1878.

(Corresp. part. a „Gaz. Trans.“)

(Noulu cabinetu. — Viéti'a regimulu Tisza. — Deputati romani. — Cumu se practica passivitatea in Aradu, Lugosiu si Blasiu?)

Cabinetulu vechiu alu dlui Tisza s'a prezentatu astadi dietei in editiune noua, ministrii, intre cari cont. Szapáry si bar. Kemény sunt ómeni noi, au intratu in sala imbracati in vestminte unguresci de gala, cu pene in caciuca, cisme cu pinteni si sabia la sioldu. Ministrulu presiedinte tienù o cuventare, in care desfasurá program'a cabinetulu seu. Dlu

Tisza promise ceea ce promisese de regule toate ministerele: economia in finciile terii, restabilirea echilibrului intre venit si cheltuieli, administratiune buna si spre acestu scopu infiintarea unui foru supremu administrativu, justitia drepta prin elaborarea unui codu civilu maghiaru, reformarea casei magnatiloru „pe baza dreptului istoricu si cu privire la interesele specifice maghiare”, (adeca la suprematia) si multe alte de toate. Partida guvernamentală aprobă programul prin cateva strigari de „se traiasca”; er' opozitiunea murmură mai vertosu, candu dlu Tisza vorbi despre ocuparea Bosniei. Dupa dlu Tisza vorbira prof. Desideriu Szilágyi (unu june si inteligent deputatu, nascutu in Biharia, din o vechia si nobila familia romanesea, trecuta in castrele straine, ca multe altele familii, prin vicissitudinea timpurilor atatu de fatale pentru sörtea poporului romanu), in numele opozitiunii aliata, a carui vorbire fu aprobata cu aplause frenetice din partea tuturor partideloru contrarie guvernului; dupa elu urmara P. Hoffmann si D. Irányi, cari cu toti vorbira in contra guvernului.

Prin unele cercuri ale deputatiloru chiaru din partidul guvernamentalu circula faima, ca vechiulu regimu carpitu alu d-lui Tisza nu va putea mai multu, de catu pana la desbaterea budgetului pro anulu 1879. Multi corifei din partidul guvernamentalu nu-lu au la stomacu pe d-lu Tisza si cauta ocaziunea binevenita a scapa de elu. Unu, ca d. Tisza ca proprietariu mare este omu pre ingamfatu si desconsidera pe multi barbati mai talentati, decat cumu este d-lui; altu, ca ca omu forte nervosu, presedintele consiliului vorbesce multe, striga si amenintia, der' in fapta nu face nimic a statornicu. Situatia maghiariloru faia de Viena si faia de straintate e multu mai slaba, de catu cumufusesse sub guvernele partidei deakiane. Cu unu cuventu, d-lu Tisza — dupa opinia multor a — e bunu de gura, der' n'are barbati a face frontu cu tota energia, spre a elupta ceva avantajosu pentru tiara, ci se simte forte indestulitu, deca poate ocupa banca de ministru si nu cugeta la ceea ce promisese, candu era capulu partidei opozitionali.

Se dice mai departe, ca multi barbati din partidul guvernamentalu n'au voitu se esa din partida acuma, la desbaterele asupra adresei si la cele asupra politice orientale, din cauza, ca nu voiescu se clatine pozitia contelui Andrasy, care e bine vedutu in cercurile curtii, atatu la barbati, catu si la dame; ci ar' avé de gandiu se restörne cabinetulu, candu va veni la desbatere budgetulu, ca astfelu in cointelegere cu comitele Andrasy se formeze unu altu cabinetu. Despre barbati de influentia mare, precumu sunt Szlávy, Bittó, L. Horváth si B. Horváth, Wahrmann, Zsedényi, se afirma, ca voru parasii cu desevsire guvernulu actualu; incatu dlu Tisza in urma se va afla incungrituru numai de corifeii fostei partide stänge Paul Moriz, Iókai, Csernaton, cari din interese de vechia amicitia si pentru ca sunt calvini ca si dlu Tisza i remanu credinciosi pana in capetu. Dintre deputatii romani pururea guvernamentali inca s'au deslipitu de partidul regimului dd. Petru Mihaili, George Ioanovicu si Parteniu Cosma.

Parasit a Transilvania inca si are unu ministru la comertu in persona baronului Gabrielu Kemény, dusmanu neimpacatu neamului romanescu, ca toti ungurii si renegatii din Transilvania, de cari nu sciu intru catu se voru fi bucurandu bravii comercianti romani din partile Brasovului. Fiulu Banatului dlu Szende este in permanentia la guvernulu in fruntea afaceriloru honvedimei, elu e alesulu numerosei inteligentie romane din Lugosiu, pentru ca le ajuta forte multu la recurtariile ostasiloru in totu anulu, dandu fecioriloru „licentia de casatoria”, ceea ce se dice, ca n'ar' fi incuviintiatu, candu aveau de reprezentante pe Dr. Alecsandru Mocioni.

Din comitatulu Aradului nu au sositu la dieta ca in alti ani cate patru deputati romani; alegatorii de acolo ar' fi ramasu, se dice, passivi, „pentru-ca vicespanulu Tabajdi cu solgabireii cercuali facu presiune asupra notariloru comunali”, amenintiandu-i cu alungare din slujba; passivitatea fu observata inse numai faia de candidati romani, maghiari inse se alesera cu voturi romanesci pentru partidele mag. opozitionale si guvernamentale. Ca si cumu, afara de notarii comunali, romanii din Aradu n'ar' mai avé si alti conducatori inteligenti in persona preotiloru, dascaliloru si ici si colea a avocatiloru. Deca vremu se alegemu, se recere in totu casulu lupta energica si onesta, luminarea

poporului continua; inse mai multu si mai grea este lupta a tiené poporul passivu, mai vertosu, deca nu este resonu de autonomia, cumu este la romanii transilvaneni. Der' ceea ce se pote in Dobritieniu si in alte orasie maghiare, de ce se nu se pote celu puçinu pe jumetate si in comitatele curatu romanesci din Ungaria? Lumea de astadi nu ne mai intréba, ce felu de politica urmarim, ci cautia se védia, catu potemu cu propriele poteri prin munca continua dobândi in comune, in comitate. precumu si acolo, unde se hotaresce despre avere si sangele poporului. De aceea faptul, ca in orasiulu Blasiu in Transilvania s'a alesu acuma de curéndu notariu comunali unu strainu, — a produsu simtente curiose pana si in cercurile straine din Pestu. — Desi in cele premerse voru fi unele, cari nu se unescu intru toate cu ideile multora. ve rogu, d-le Redactoru, ca pentru ascultarea opiniiloru venite din alte partii, se binevoiti a dá locu si acestei pareri, care nu prejudeca intru nimic deciziunii unanime, la care trebuie se venim odata toti romanii.

Discursulu deputatului Parteniu Cosma,

tienutu in sedinta camerei Ungariei la 25 Nov. c. n. 1878

On. casa! Nime nu va asteptu, ca in stadiulu atatu de inaintatu alu desbaterei si dupa atatea vorbiri escelenti se mai producu si eu argumente noue referitoare la obiectulu principalu alu desbaterei — la directiunea politice orientate a guvernului nostru de esterne, — si deca totu mi iau voia acuma in momentul ultimulu a mi dedica graiulu, o facu acestu mai alesu pentru ca se nu se potu dice, ca nici unu deputatu de nationalitate romana nu si-a descoperitu opinia in privintia acestei chestiuni ponderose, care dupa parerea mea va servi de baza unei epoci noue in patria nostra. De candu am onore a fi membrulu acestei camere, forte arareori m'am folosit de dreptulu vorbirei, me magulescu inse cu ceea, ca de cate ori am aflatu indispensabila tacerea — am tacutu, si totdeuna sinceru, fara privire in drepta sau stanga, — ca-ci eu tienu, ca nu corespunde datorintei sale acelu deputatu, care se retrage dela vorbire numai pentru ca se teme, ca parerea sa va producea in locu de placere, se va fi acceptata, ca-ci pentru ceea suntemu aici, ca se vindecamu ranele esistente cum se pote mai bine, er' a le vindeca numai asia le potemu, deca le cunosemu. Si de astadata deci voiu fi francu intru manifestarea convingerei mele, si pe catu se pote de obiectulu.

Incatu privescu chestiunea ocuparei Bosniei si Herzegovinei, eu marturisescu, ca am implinitu ceea ce presupune dlu primu-ministru, adeca am supus o judecatie alegatoriloru mei, carora — provocatu fiindu inca in luna lui Iuliu, candu nu erau inca cunoscute oficiale dispunziunile congressului din Berlinu, li-am scrisu urmatoarele: „De cumva sar' adeveri faima respandita prin diuare, adeca: ca guvernulu nostru comunu de esterne, incuviintandu politica expansiva a Rusiei, va impartii cu ea prad'a, eu pentru acestu faptu, desi in adevertulu sensu alu cuventulu apartienu partidulu liberalu, — ori in ce forma ar' veni ea pe tapetu — i-asi dá votu de blamu; ca-ci ocuparea Bosniei si Herzegovinei eu o consideru de suficienta: pentru ca se ne ruineze de totu finciile, cari deja sunt in stare forte desperata, er' provinciile ocupate de apte, ca dupa ce eu enorme sacrificii le-am adusu la maiorenitate se devina in corpulu patriei nostre dynamitul ce o va sparge” — Stilulu acestei sentintie intr'adeveru nu este chiaru netedu, der' nici n'a fostu ea menita pentru parlamentu, inse in esentia ea este totu ceea, ce in diferite variatiuni o desvoltagea inaintea mea o multime de oratori escelenti, si eu o logicu atatu de fundata a demonstrat' dlu condeputatu Zsedényi. La acestu mi-au respunsu alegatorii cu aceea, ca m'au tramisuu aici, ca se-mi implinescu promisiunea.

Cu toate acestea dloru! situatiunea este atatu de grava, mai cu seama, deca consideram complicatiunile esterne, deca cumpanimu declaratiunile dlui primu-ministru, si deca partrundemu la insemnatatea — nu atatu a proiectulu de adresa prezentatu din partea deputatiloru Croati, ci mai multu la a cuventarei, cu care ne-a prezentatu dlu Mihailovicu acelu proiectu, — la care inse forte puçinu s'a reflectatu, — ca adeca: „pote vorbi opozitiunea ce voiescu, ca-ci elu a vedutu aici perondandu-se 5-6 guverne, in cari inse numai persoanele sau schimbatu, der' politicu totu aciasu a ramasu, ca-ci in patria nostra nu este possibila alta politica decatuu ceea, carea se manifesta si in ocupatiunea din esterne, si ca chiaru opozitiunea de ar' veni la guvernulu, nici ea n'ar' pote urma alta politica.” — dlu situatiunea este atatu de grava, si responsabilitatea impreunata cu votulu atatu de mare, — incatu eu n'asi hesita a mi schimbá sentintia, decumva m'asi convinge, ca facu unu mai mare reu patriei mele prin respingere decatuu prin incuviintiere politice manifestate prin ocupatiunea, din doue rele asi alege pe celu mai micu. Inse acel'a, care este numit se ne lumineze, — ministrulu nostru de esterne — este deja de 3 septemani in miediululu nostru, corporatiunea, careia este datoriu se si justifice politicu, de 3 septemani este coadunata — si elu totusi afla cu cale a tacé. Deci eu cu mintea mea de laicu, fiindu silitu a amblá numai pe picioarele proprii si a-mi baza vederile numai pe rezultate, nu me potu afla indemnatu a-mi stramutá judecata ce avui onore a vi o prezentá.

De cumva asi avé si eu ingrigirile, cari se vede a le avé condeputatul Politu, si deca asi pote impartasi vederile dlui primu-ministru despre ocupatiunea, va se dica deca m'asi teme si eu, ca ocuparea Bosniei si Herzegovinei

ar' insemná inaugurarea unei politice anti slave, — faia de faptele complinite, cari dupa convingerea mea nu se mai pot stramutá, pote ca asi dice si eu: treca duca-se, si asi votá pentru adresa maioritatii; inse eu credu chiaru contrariulu, eu me temu ca prin acestu s'a pus bas'a unei directiuni politice slave in patria nostra. Eu nu potu fi atatu de naivu, ca se credu, ca ocuparea Bosniei si Herzegovinei are numai acelu scopu, ca noi se facemu ordine in acele provincii neglese si spoliatae si in urma, dupa ce le-am civilisatu si dupa ce cu investitiuni enorme le-am ridicatu la o stare inflorentu se le redamu Turciei. Asta, cu toate simpatiile, ce o mare parte a poporului maghiaru le nutrescu pentru turci — credu, ca nici insisi turcii n'ar' cuteza se o spere dela noi; er' Europ'a, carea nu exista si nu face nimic pentru noi, — nu merita atata generositate din partea nostra, Din contra, eu asia credu, ca noi pentru aceea ocupam Bosnia si Herzegovina, ca se le anecsam, si de voia nostra nici candu se nu le mai damu din posesiune si in acestu zace pericolulu pentru noi. Pentru ca mai alesu, deca consideram insemnatatea cuventulu dlui ministru-presedinte, care in cuventarea sa de altaeri ne-a disu urmatoarele: „Acea inse o sustienu, ca da! Herzegovina si Bosnia au fostu acelu foculariu, unde atatu din vecini, catu si departara dela nordu coadunandu se materialulu de aprinsu — de aci s'au datu focu orientulu” — me forte temu, ca aceste provincii, chiaru cu consimtimentulu poporeloru lor voru servi de ansa la unu evenimentu de alu lumei, carui-a vomu trebui se ne opunemu, apoi de orecu precumu insusi dlu ministru presedinte afirma „celu ce cuteza a stá in calea unui evenimentu de alu lumei negresitu devine cutropitu”, eu prevediu nascéndu-se din acestu acuisitiune noua o astfelu de sorte pentru patria nostra, carea nu este de invidiatu, la carea deci eu nici miediulocitu nu voiu se contribuie cu votulu meu.

Nu sum eu acel'a dloru! carole asi nesui a impedeá eliberarea poporeloru apesate din orientu, seu carele asi indemná pe guvernulu nostru, ca legéndu sorte patriei nostre de a Turciei se si scóta spad'a pentru integritatea acelu imperiu putredu. Eu mi-am datu deja opinia in asta provincia inca in anulu trecut, candu primu ora a venitu pe tapetu chestiunea orientate in parlamentulu nostru — de mi aducu bine aminte in luna lui Iuniu, si de atunci inca n'am cauza se mi-o stramutu. Am disu adeca atunci in contra torentelui opiniei publice maghiare si sustienu si astadi, ca Turcia asia, precumu era, cu institutiunile sale theocratice, nu numai ca nu se pote sustiené, der' nici nu pote stá in interesulu nostru, ca se se sustiena. Turcia ni-a fostu celu mai completu inamicu pana ce ia fostu eu potintia, si deca am patimutu noi dela cineva dela Turcia am patimutu, si deca sunt eternisat' pentru poporele acestei patrie pagine gloriose in istoria, acelea se referescu mai alesu la luptele avute contra turcilor. Numai de atunci nu ni este pericolosa Turcia, de candu nu mai pote, acuma insa a devenitu pericolosa chiaru prin slabiciunea sa, prin institutiunile sale neorganizabile.

Precepu caus'a pentru ce o parte a poporului maghiaru se insufliescu atatu de tare pentru turci, — permiteti-mi se fiu sinceru si in astu privintia; se insufliescu poporul pentru ca i s'a implutu capulu cu noua inventiune, ca elu ar' fi conasagenu cu turcii, — er' politici maghiari: pentru ca le-ar' placé se sustiena pe Turcia dreptu parafulger. Eu inse dloru! vasulu pliuu de pulvere de pusca nu lu tienu bunu de parafulgeru, eu nu voiu de vecinu pu unulu, alu carui casa in totu momentul este amenintata cu aprindere. Referintiele de acolo — ori catu s'a afirmatu aici contrariulu — nu se mai pot sustiené, der' fiindu ca sunt nereformabile nici nu trebuic se se sustiena, deci repetu, ca niciodata n'asi legá sorte patriei mele de a unui asemene statu: unu statu civilisatu, care numai catu de catu tiene la reputatiunea sa morala, nu i este permis se face asi'a ceva. Eu privescu orientulu de proprietatea poporeloru de acolo, si pe nime altulu nu tienu indreptatitu a primi ereditatea Turciei, decatuu pe poporele ce o locuiescu. Eu asi fi duritu si dorescu, ca dupa inevitabila disvolvare a imperiulu turcescu, se se constituiesca in loculu lui, dupa individualitatea nationala a poporeloru din orientu, mai multe staturi mici independenti prevediute cu toate atributiele de existinta si asiaduate sub garantia colectiva a Europei. Si nu m'asi teme, ca staturile acelea, chiaru de ar' si fi unulu doue slave intr'insele, ar' deveni uneltele Rusiei sau ar' gravita la ea, periclitandu-si prin aceea libertatea si independentiu, pentru ca fericirea unui statu nu sta in marimea teritoriulu ci in libertatea lui; prin urmare unu statu desi micu, deca si pote desvoltage institutiunile conformu datineloru si interesselor sale, niciodata nu-si va sacrificá independentiu si libertatea sa numai, ca se se pote contopi si perde in altulu mai mare, ci din contra le va apará cu tota resolutiunea. Ve maturisescu sinceru, ca pentru asigurarea simpatiei si aliantiei acestoru popore eu asi fi duritu, ca noi se nu lasamu Rusiei gloriu eliberatelu lor, ci se li o esoperam noi, inse acestu gresiela nu e de acuma, ci este de unu datu mai vechiu, si deca nu se mai pote corege, celu puçinu se fimu nesuitu a alterá reulu pe cate se potea si pe viitoriu a ne asigura gratitudinea si increderea poporeloru din Orientu; — guvernulu nostru de esterne inse, dupa modesta mea parere, a urmatu chiaru contrariulu. Ca-ci se inisla forte acel'a, care cugeta, ca locuitori provincioru ocupate voru privi in noi pe elibertorii lor, si ei atunci candu cugetau, ca scapa pe vecie de unu tiranu fara cumpetu, sunt bucurosi a deveni supusi altei stapaniri desi mai umane, der' care in fine totu nu li va dá libertatea, pentru care de seculi se lupta. De altmintrea primirea ce o intimpinam la densii este destula dovada despre simtentele lor.

On. casa! n'am ce face, der' eu asi'a vedu, si din rezultate sum necesitate a deduce, ca noi facemu o politica de totu neinsemnata, o politica numai de adi pe mane. Eu asi'a credu dloru! ca deca guvernulu nostru inca si astadi afla de lipsa a acuiru patriei nostre noue provincii cu elemente eterogene, nu tiene contu de spiritulu timpulu, nu vrea se incépa, ca a trecutulu deja timpul intemeierei state-

loru de mozaicu, ca astadi numai principiulu de nationalitate are putere de a construi si a desfiinta state si in contra puterii destructoare a principiului de nationalitate, numai aliantie sincera, basate pe interese comune potu salvá de nimicire pe natiunile mai mici. Déca guvernulu nostru ar' fi condusu de o politica mai inalta, de adeverata politica a viitoriului, nu precepu pentru ce nu lucra in acea directiune, ca se facemu posibila celu puçinu aliantia sincera a aceluor popora, cari mai tare sunt espuse undeloru panslavismului? Mai alesu doue elemente sunt aici dela natura avisate unulu la altulu, care numai impreuna potu esista si eventualminte impreuna voru succumbe, — acestea sunt: maghiarii si romanii. Decumva guvernulu nostru era petrunsu de acestu adeveru, trebuia se observe cu totulu alta atitudine in cestiunea Basarabiei, si inca cu atatu mai vertosu, ca cestiunea nu era numai romana ci si ungara, dér' precumu am esperiatu nici macaru atata n'a facutu pentru vecin'a Romania, catu a facutu guvernulu indepartatei Anglie. Nu am acceptatu eu, ca guvernulu nostru, dupa ce a vediatu, ca celelalte puteri mari au abandonatu Romania si nu se espunu pentru drepturile celui mai slabu faça de celu putintu — singuru se declare resbelu Russiel, dér' celu puçinu atata cu dreptu cuvintu a potutu pretinde ori care, ca in contra unei procederi atatu de perfide, cum a fostu a Russiei faça de aliatululu seu, in contra violentiei lipsite de orice basa morala, se fi protestatu cum a protestatu reprezentantele Angliei, se fie nisutu a si manifestá simpathia ce o merita aceea natiune, si prin asta se puna bazele increderei si eventualei aliantie in viitoriu. Dorere! inse, ca nici macaru atata n'a facutu, desi nu credu se esista unu omu seriosu cugetatoru in tier'a acésta, care se nu fia convinsu despre necesitate a unei aliantie sincere si durabile intre Romania si Ungaria in interesulu ambeloru state.

Dupa acestia se-mi fia permisu a face cateva reflec-siuni la unele puncte ale cuventarei de alaltaeri a d-lui ministru-presiedinte. Spre a justificá ocupatiunea si spre a dovedi, ca nici tractatele europene nu sunt suficiente basa, pentru cá insasi Europ'a se le respecteze, — referitoru la tractatul de Parisu dice: „Ca incatu s'au consideratu tractatul de Parisu de tóte puterile europene atunci si chiaru atunci de basa a regularei referintieloru din Orientu, cá se nu amintescu mai multe, dovedesce aceea, ca principatele Moldov'a si Valachi'a in contr'a dispositiunilor unui fórte momentosu punctu alu acelu tractatu s'au prefacutu in Romania.“ Si ce a doveditu d-lu ministru-presiedinte cu amintirea acestui faptu? Nimicu alt'a, decatu, ca si chiaru in altulu corpu diplomaticu, — acei'a adeca, care si aróga dreptulu a dispune in numele „Atopotintelui D-dieu“, — atunci, candu intreprinde mesuri nesuficiente, candu ignoreza dorintiele aceluor popóre, de a caroru sórte dispune, face astfelu de lucruri, de cari bunulu D-dieu alu dreptatii nici o scire nu are, lucruri, cari nu potu contá la o viétia durabila. Este adeveratu, ca tractatul de Parisu a devenitu eludatu in acestu punctu cu multa desteritate, vin'a inse o pórtá insusi congressulu, ca-ci dorintiei juste a respectiviloru, care totodata a fostu si interessu europénu — a satisfacutu si n'a satisfacutu. Acele principate, cari niciodata n'au fostu supuse suveranitatii Portii otomane, tunse si slabite deja binisioru prin binevoitorii sei vecini — provocate fiindu, au respunsu: ca ele numai asiá si potu implini misiunea européna, déca li se va concede unirea intr'unu principatu cu numele Romania. La acést'a intielépt'a diplomatia le-a respunsu cu aceea, ca le-a incuviintiatu numele de „Principate unite“, dér' unirea totusi le-a denegat'o, dispunendu, ca fiecare principatu se-si aléga pe Domnitoriu seu separatu de celalaltu, apoi pentru uniformitatea administratiunei interne le-a mai impusu o forma de delegatiune comuna. Aceste mesuri n'au multiamitu pe nimeni, n'au multiamitu o parte a aceluor'a, cari le-au facutu si cu atatu mai puçinu au multiamitu pe acei'a, de a caroru sórte se tractá, dér' n'au potutu corespunde nici interesseloru Europei, pentru-ca n'au fostu apte a aduce pe acele doue principate in positiune de a-si implini chiamarea. Principatele interessate n'au avutu ce face si deocamdata le-a primitu si asiá; candu au fostu se se puna in lucrare apoi, le-a executatu dupa liter'a tractatului, inse astfelu, ca intielépt'a diplomatia a devenitu batuta. Au alesu ele separatu pe Domnitori, dér' au alesu totu pe aceiasi persóna, si prin asta au implinitu liter'a tractatului, dér' in esintia s'au implinitu dorintia loru, ca-ci din asta s'a nascutu in urma unirea. In urma a aflatu si diplomati'a, ca s'a lucratu intieptiesce si nu i-a pré pasatu de pacalitura, ca-ci s'a convinsu, ca pentru interessulu Europei este mai corespundietoru asiá, decatu cumu dispusesse congressulu.

(Va urmá.)

Din camer'a romana.

In siedintia din 21 Nov. v. au fostu alesi de vice-presiedinti ai camerei d-nii: N. R. Locusteanu, Stolojanu, Hasnasiu si Sc. Pastia. — In 22 Nov. se alesera membrii comisiunei financiare, apoi ai celei de petitiuni si de indigenatu, ér' in diu'a urmatóre, 23, se alesa comisiunea comunala si comisiunea de respunsu la discursulu tronului. In acést'a din urma fura alesi d-nii: E. Costinescu, I. Codrescu, P. Gradisteanu, D. Giani, N. Flev'a, C. Gradisteanu si I. Nanu.

In siedintia de Vineri, 24 Nov., d. ministru de esterne comunica mesagiulu domnescu, prin care se inaintéza adunarii conventiunea inchiata cu guvernulu otomanu in privintia repatriarii prisionieriloru. Conventiunea prevede, ca Turci'a trebuie se platésca pentru intretinerea prisionieriloru 1.400,000 lei noi in moneta sunatóre si in rate pe termini de 7 ani. Ministrulu de esterne dise intre altele: Acesti ómeni (prisionierii turci) sunt nevinovati, si-au facutu datori'a de soldati, si astadi stau atatu

timpu departe de familielu loru, lasandu, ca multi zacu in pamentulu nostru; vin'a e si de astadata a diplomatiei; 7 luni amu staruitu se dobéndimu ceea ce avemu astadi, dupa 7 luni venimu a sterge neintielegerile dintre inalt'a Pórtá si Romania. Dé D-dieu, cá acést'a se fia unu inceputu de bune relatiuni intre fostulu nostru Suveranu, imperatoarele Turciei, si intre Suveranulu nostru. (Aplause.)

Dupa acést'a dd. P. Gradisteanu, N. Ionescu, V. Maniu si I. Agarici au propusu modificarea art. 8 si 9 din codulu civilu in modulu urmatoriu: „Veri-ce individu nascutu si crescutu in Romania pana la maioritate, si care nu se va fi bucuratu niciodata de vreo protectiune straina, va poté in cursulu unui anu dupa maioritate, fara altu stagiú séu indeplinirea altoru conditiuni, se reclame calitatea de romanu, pe care inse nu o va poté dobéndi decatu printr'unu votu alu corpuriloru legiuitórie.“ — Modificarea art. 9 din cod. civ. se cere cu deosebire din motivulu, ca acestu articulu creaza in favórea strainului, nascutu in Romania, unu dreptu mai mare decatu ilu are romanulu nascutu in afara de teritoriulu Romaniei, care nu poté deveni cetatianu romanu decatu numai printr'unu votu legislativu, pe candu pentru strainulu nascutu in tier'a si ajunsu la maiorenitate este destulu a face o declaratiune in cursu de unu anu spre a dobéndi dreptulu de cetatianu romanu. — Cerendu-se apoi urgentia propunerei de susu s'a pusu la votu si s'a admisu.

REGULAMENTU

pentru impartirea si organizarea administrativa a Dobrogei.

(Urmare.)

TITLULU II.

Despre prefectu.

Art. 10. Prefectulu, in districtulu seu, este reprezentantulu guvernului centralu. Elu are subingrijirea si raspunderea s'a ordinea publica si prin urmare, garanti'a proprietatii, a averei, a onórei, a libertatii individului si ocrotirea drepturiloru libertatii tutuloru culteloru.

Art. 11. Prefectulu administréza districtulu seu, deocamdata, dupa legile si obiceiurile locale, dandu totu ajutorulu administratiei intru esecutarea intocmai a regulamenteloru celorlalte ministere.

Art. 12. Cá reprezentantu alu guvernului centralu, elu are la dispositiunea s'a, in marginile legeri, puterea publica.

Art. 13. Elu in acesta calitate, are antaiulu pasu la tóte receptiunile, primesce tóte felicitarile. Elu observa mersulu tutuloru servitieloru si parerile sale, candu crede necesariu, le supune la apretierea ministrului respectivu.

Art. 14. Toti functionarii administrativi si politianesci sunt sub ordinele sale.

Art. 15. Prefectulu este obligatu cá in fiecare 15 zile se reporteze ministerieloru respective imbutatirile si reformele ce crede necesariu a se introduce in legislatia locala actuala, care se inlesnesca pe catu s'ar' poté apropiarea de legislatia generala a tieriei. Astfelu scóla, administrati'a comunala si judetiéna, serviciulu sanitaru si drumurile de comunicatie voru face obiectulu primeloru dispositii, la care prefectulu va fi datoru a dá tóta seriós'a s'a solitudinea. Mesurile propuse si adoptate de ministerele respective si aprobate de Domnitoriu, prefectulu le va face cunoscute populatiei prin ordonantia si le va esecutá intocmai.

Art. 16. Tient'a, la care prefectulu cauta a se silí se ajunga, va fi legislatia generala a tieriei. Pentru a ajunge inse la acést'a, este obligatu a luá mesuri prudinti, lasandu timpu populatiei locale a se petrunde de folósele noueloru reforme.

Art. 17. In ori-ce casu prefectulu este tinentu a nu trece preste legile generale ale tieriei. Este lasatu la inteligintia s'a se nu aplice inse unele parti, care ar' fi in contradicere cu deprinderile si cu legislatia locala. — Mantiinerea iubirei si a infratirei intre diferitele culte si nationalitati, prin respectarea datineloru si dogmeloru fiecarui cultu, va face prim'a preocupatiune a prefectului. Locuitorii Dobrogei (ai Romaniei transdanubiane) fiindu considerati cá fii ai aceleiasi Romanii, toti se voru bucurá de o potriua de aceleiasi ingrijiri si drepturi, si prefectulu este insarcinatu cu acést'a.

Art. 18. Prefectulu lucréza sub ordinele directe ale ministrului de interne, esecutandu in acelasi timpu ordinele tutuloru celorlalti ministri in atributiunile loru.

Art. 19. Prefectulu este supusu la tóte celelalte indatoriri contra diferitele ministere, intocmai cá si ceilalti prefecti ai tieriei.

Despre administratorii de plasi.

Art. 20. Administratorii in circumscrip'tia incredintiatu loru, au aceleasi indatoriri si drepturi cá si prefectulu.

Art. 21. Administratorulu lucréza sub ordinele prefectului. Elu ei inlesnesce tóte sciintiele culesse la localitate si prin rapórté septemanale le supune la apretierea prefectului, care apoi le studia si le modifica conformu indatoririloru sale.

Despre politiaiu.

Art. 22. Politiaii sunt directu sub ordinele prefectului si administréza politia in marginile legiloru si obiceiuriloru esistinti locale si conformu instructiuniloru prefectului. — Elu are sub ordinele sale tóta politia locala.

Despre primarii de comune.

Art. 23. Primarul este numitu de catra prefectu dintre cei cinci locuitori alesi ai comunei. — Religiunea nu este unu obstaculu la numirea primarului. Prefectulu va cautá inse in alegere a avé in vedere religiunea professata de celu mai mare numeru.

Art. 24. Primarul, asistatu de consilieri, ingrijesce si ia mesurile cuvenite pentru politia rurala, pentru paz'a bunei ordine si linisce intre locuitori si pentru indeplinirea ordiniloru ce ar' primi dela autoritatea superióra. — In casu de crime séu de delicté, elu urmaresce si descopere pe autorii loru pana la sosirea administratorului de plasa, caruia i va fi facutu cunoscutu indata comiterea faptului. Elu va incunoscintia in totdeun'a pe administratorulu de plasa despre veri-ce turburare séu neoranduiéla intemplata intre locuitori.

Art. 25. Consiliulu comunalu sub presiedintia primarului, va cautá se impace tóte neintielegerile dintre locuitorii comunei. Are indatorirea de a luá tóte mesurile necesarie pentru prosperarea interesseloru generale ale comunei. Este responsabilu pentru veri-ce desordine din caus'a religiunei; va acordá egala protectiune tutuloru culteloru, va ingriji pentru bun'a stare a scólei si a templeloru religiunii.

Art. 26. Prin midiolócele, de care poté dispune, consiliulu comunalu va face cá stradele si caile de comunicatiune de pe teritoriulu comunei se fia intretinute in conditiuni satisfacatóre.

Art. 27. Primarul se va supune ordineloru administratorului de plasa. Elu va poté cere ajutorulu fortiei publice pentru restabilirea ordinei, in casu candu va fi turburata in interiorulu comunei. — Administratorulu lu va poté suspendá, candu l'ar' dovedi abatutu dela datoriile sale. — Prefectulu numai lu poté revocá.

Art. 28. Candu s'ar' constatá, ca consiliulu comunalu nu corespunde indatoririloru sale, administratorulu ei suspenda exercitiulu autoritatii sale si va reportá prefectului, care poté disolvá consiliulu si ordoná alta alegere.

Art. 29. In comunele de resiedintia a prefecturei, prefectulu poté presidá adunarea consiliului comunalu, veri de cate ori va crede de cuviintia. Póte delegá se'lu inlocuiesca pe directorulu prefecturei.

Art. 30. Alaturatulu statu, care ficséza numerulu functionariloru si apuramentele loru, se va aplicá pentru Dobrogea, pana ce Corpurile leginitóre voru organizá prin lege acést'a parte a Romaniei.

Art. 31. Ministrulu nostru secretariu de statu la departamentulu de interne este insarcinatu cu esecutarea acestui decretu.

Datu in Bucuresci, la 13 Novembre 1878.

Carol.

Ministru-secretariu de statu la depart. de interne:

C. A. Rosetti.

Nr. 2533.

Diverse.

(Noulu comandantu militariu alu Transilvaniei) d. generalu Ferdinand Bauer s'a reintorsu din calatori'a s'a de inspectiune in Sibiu, dupa ce a mai visitatu in 3 l. c. si fortareati'a Albei-Iulie.

(† Teodoru Petrisioru,) zelosulu si activulu professoru la gimnasiulu din Blasiu, in etate abia de 33 ani a incetatu din vieatia la 4 l. c. in spitalulu civilu din Sibiu si a fostu inmormentatu totu in Sibiu, la 7 l. c. Intr'ensulu a perditu natiunea nóstra earasi unu demnu si neobositu lucratoriu pe campulu culturai nóstre nationale. Fia-i memoria binecuventata!

(„La Voce d'Italia.“) Cetitoriloru nostri le este cunoscutu nobilulu scopu, care a indemnatu pe eminentulu publicistu d. cavaleru Enrico Croce a scóte unu diariu in limb'a italiana si romana in Bucuresci. Publicandu mai la vale o invitare de prenumeratiune la acestu organu de lig'a greco-latina, „La Voce d'Italia“, din care au aparutu deja 11 numere, dorimu si speramu, ca va fi imbraçiosiatu cu caldura si de catra romanii din Transilvania si Ungaria.

(Patriotismulu femeiloru romane in timpulu resbelului.) Cetimu in „Romanulu“: „Ni se tramite urmatoriulu articulu, caruia i damu cu placere locu in colónele nóstre, atragéndu asupra'i atentiunea dlui ministru competinte: „Resbelulu din urma, care a doveditu lumii viteji'a ostasiului romanu, ne-a oferitu, pe langa tóte relele si avantajele lui, si ocaziunea de a cunosce si aplaudá patriotismulu femeiei romane din tóte partile. Catu ne simtiamu mangaiati vedindu, ca pe candu fiii tieriei isi faceau cu demnitate datori'a in lupt'a eroica pentru

onórea natiunii, fiele întregi natiuni, demne urmasie ale strabunelor lor, alergau s'aduca obolul lor pe altarul patriei, dându sprijinul lor cauzei nationale. Dómnii romane si-au implinit cu demnitate si onóre dator'ia ce le era impusa prin numele ce porta, prin simtiemintele ce nutrescu si nu numai cele din Romani'a libera si independente, ci si cele de dincolo de Carpati. Acésta purtare a dómnului romane merita deplina recunoscintia. Ea merita si indemnua; ca-ci e bine de a nutri aspiratiunile frumoase si nobile ale unei natiuni. Acésta, credemu, a fostu si scopulu crearii ordinului „Elisabet'a Dómn'a“. Dómnii romane din Austro-Ungari'a, adica cele din Bucovina si Transilvani'a, (si nu mai puçinu cele din Ungari'a — Red. „G. Tr.“) au participatu cu zelul la ajutorarea ostasilor romani raniti. Listele ofrandelor tramise de comitetele acelor dómne catra Crucea rosia din Romani'a, séu catra guvernulu romanu, s'au vedutu publicate prin diferitele foi romane. Sta acum la guvernul de a întrebuintia bine acésta institutiune a decoratiunii pentru dómne, a careia menire este, nu numai de a recompensá faptele eminente si patriotice ale dómnului, ci si a dá pentru viitoriu unu indemnul la astfeliu de fapte vrednice de imitatu. Nu ne indoimu dér', ca guvernulu nu va trece cu vederea nici pe acele fice ale Romanimei, care apartienu altor state, si care au ingrijitu, cá se nu lipsésca pe altarulu natiunii nici ofrandele Romanilor transcarpatini.“

(Concertele filarmonice in Brasiovu.) Dilele trecute s'a datu ocaziune publicului din Brasiovu a asistá la unu concertu datu de capela orasiana cu binevoitóra cooperare a unor diletanți. D. A. Brandner, conducetoriulu acestei capele, a sciutu cu program'a s'a, care a fostu pe atatu de bine executata, precatu si de alésa, se atraga tóta atentiunea auditorilor. Program'a a fostu urmatóra: Ouvertura la „Frumós'a Melusin'a“ de Mendelssohn; „Fantasia pentru flauta“ de Galli R., executata de d. virtuosu A. Frey; Preludiu la oper'a „Lohengrin“ de Wagner R. si „Simphoni'a“ II (D-dur) de Beethoven. — Mai multu a incantatu pe publicu „Fantasi'a“ pentru flauta. Cunoscutul virtuosu pe flauta d. A. Frey a seceratu cu acésta piesa din nou prin deseteritate, tonu, brilliantia si prin rutin'a s'a artistica aplausele unanime ale publicului. „Symphoni'a“ de Beethoven, unu opu din cele insemnate ale renumitului classicu, a fostu asemenea cu mare acuratetia si bravura executata de intrég'a orchestra, pentru care rezultatu merita d. conducetoriu A. Brandner tóta laud'a, ca-ci si cu acésta ocaziune a documentatu marele talentu, cunoscintie musicale si patient'ia ce-o posedu. Ce s'atinge de celelalte doue piese, au fostu in tóta privint'ia bine executate. Sperandu, ca si concertele viitorie filarmonice voru fi totu asiá de bine arangiate si voru produce totu aceeasi placere iubitorilor de musica, reamintim publicului nostru brasioveanu, ca alu 2-lea concertu filarmonicu se va dá in 20 Decembre 1878, ér' celu din urma in 14 Ianuariu 1879, si dorimu, cá la aceste se fia reprezentatu in numeru catu mai mare. T—a.

(Prim'a aniversare a caderei Plevnei) s'a serbatu eri in 28 Novembre in Bucuresci dupa urmatoriulu programu: La reversatulu soriloru 21 tunuri au anuntiatu capitalei serbarea. La órele 11 dim. mare serviciu divin la Metropolia, rogatiuni de multamire pentru succesulu armelor romane si rogatiuni pentru sufletele celor caduti, asistandu M. S. R. Domnulu si tóte autoritatile militare si civile.

(De principe alu Bulgariei) va fi numitu, cumu se anuncia, principele Battenberg (de Hess'a), care este spriginitu de Russi'a si de Germani'a.

(Imperatii Wilhelmu si Alesandru,) s'au reintorsu ambii unulu in 5 si altulu in 4 Dec. in capitalele lor. Imperatulu Wilhelmu s'a reinvenatósietu pe deplinu si a luat órasi frénele guvernului in mana. Elu a fostu primitu cu mari ovatiuni in Berlinu. Nu asiá de bine i-a mersu imperatului Alesandru la Livadi'a, ca-ci se dice, ca in curéndu va plecá érași la Nizza.

(Armata rússésca din Turci'a) se urca, dupa cumu ne spune „Polit. Corr.“, in momentele de faciá, pana la 270,000 ómeni. Intrun'a sosescu trupe noue din Russi'a spre intarire. In Adrianopole si Sofi'a si 'n mai multe alte puncte se continua cu multu zelul lucrarile de intarire. Starea senatati trupelor russe e fórte rea mai cu séma din caus'a lipsei de quartire, asiá si clim'a

nu le prea priesce. Timpulu e ploiosu si negurosú si Balcanii sunt acoperiti de zapada. 30 de locomotive si 600 vagone sunt necontentu ocupate cu transportarea provisiunilor la Adrianopole, Filippolu s. a. In Odes'a si 'n tóta Basarabi'a se facu mari deposite pentru provisiuni.

(Tablouri.) Sub editur'a dloru Luis si Lachmann, au aparutu de curéndu doue frumoase si interesante tablouri, lucrate cu multa atentiune si purtandu urmatórele inscriptiuni, unulu: „Carolul I alu Romaniei in capulu armatei sale in campani'a 1877—1878; celalaltu: „Intrarea triumfala a armatei in Bucuresci.“ Celu d'antaiu se compune din o grupa de tabele. pare ca ar' fi fotografiate, si cari infaçisíza principalele scene sangeróse si momente fericite in resboiulu de peste Dunare. In midiuloculu tabloului se afla A. S. R. Domnitorulu in fruntea ostirei sale dinaintea Grivitiei, in memorabil'a di de 30 Aug. De giuru impregiurulu seu alte diece tabele mai mici representa in ordine cronologica: Lupt'a de anteposturi dela Olteniti'a (18 Apr.) bombardarea Vidinului dela Calafatu (15/27 Maiu), intrarea armatei romane in Nicopole (19 Iuliu), A. S. R. in fruntea armatei romane la Corabi'a (29 Aug.), asaltulu Grivitiei (27 Aug./18 Sep.) batali'a dela Smardanu (12 Novembre), capitularia lui Osman pasi'a ia Plevn'a (19 Decembre) si in fine intrarea triumfala a armatei romane in Vidinu (12 Sept.) Acésta grupa de mici tablouri nu este de catu o reproducere in miniatura dupa albumulu de tablouri, cu care d. Lachman a fostu insarcinat inca dela inceputulu resboiului, si care peste curéndu va fi datu la lumina. Celu de alu doilea tablou, totu in genulu celui de antaiu, catu privesce art'a cu care a lucratu, formatulu si marimea, representa intrarea triumfala a armatei romane in Bucuresci, serbatorita cu atatu entusiasmu in diu'a de 8 Octobre. Ambele tablouri se afla de vendiare la librari'a dlui Luis si costa atatu de eftinu, in comparatiune cu ingrijirea, cu care sunt lucrate, incatu nu ne indoimu, ca toti, cari voru voi se pastreze o amintire piósa despre maretiele fapte ale ostenilor nostri, se voru grabí se si impodobésca cas'a cu aceste icóne ale vitejiei romane. „Rom. Lib.“

(Desgroparea ruinelor Troiei.) De mai multi ani a capetatu Dr. Schliemann concessiunea dela guvernulu turcescu, cá se póta întreprinde sapaturi in Asi'a mica pe locul, unde dupa descrierile topografice ce s'au conservatu in Iliad'a lui Homeru se da cu socotél'a, ca se afla terimulu, unde a fostu Troi'a vechia, de unde a plecatu mosiulu Ene'a la Itali'a dupa deremarea Troiei prin Elini. Mii de ani au zacutu ruinele Troiei ascunse in pamentu, pana candu in dilele nóstre Dr. Schliemann s'a apucatu cu totu de adinsulu se le desgrópe. Elu descoperi multe lucruri interesante, pe cari le-a descrisu cu de ameruntulu in opulu seu ce tractéza despre lucrarile desgropate la Hissarlic, care zace pe ruinele Troiei. Elu intrerupse lucrarile sale pe unu timpu orecare. In anulu acésta s'a apucatu de nou de lucru si a descoperitu patru tesauere unulu dupa altulu. Tesaurulu, ce l'a aflatu mai pe urma întrece pe tóte celelalte si este unu vasu de bronzu plinu cu cercei si cu alte ornamente (podóbe) de aur; apoi mai aflá 16 sabie de aur massivu fara manunchiu si multa argintaria. Pretiulu acestui tesauru, se dice, ca întrece pe tóte celelalte trei de mai inainte, Conformu punctelor din firmanu, pe bas'a caruia Dr. Schliemann a capetatu concessiune din partea guvernului turcescu, se sape in Troi'a, este obligatu, cá din tesauerele ce va afla se dé jumetate pentru museulu imperialu din Constantinopole; de aceea fu avisatu guvernatorulu Dardanelor, de a primí din tesauerele descoperite partea ce compete museului imperialu si de a o depune in museu. Apoi se mai cuteze cineva a dice, ca turcii sunt barbari si ca nu promovéza cultur'a si civilizatiunea, candu punu ei atat'a pretiu pe anticitatile popórelor din lumea vechia!?

„LA VOCE d'ITALIA“
Dinariu Italo-Romanu.
 Organu de Lig'a Greco-Latina.
 Directore ENRICO GROCE.
 Trei luni 6 franci. — Siese luni 12 fr. — Pe anu 20 fr.
 (Pentru Transilvani'a se adauge in plus spesele postale.)
 Directiunea si Administratiunea:
 Calea Victoriei 74, Bucuresci.

Sciri ultime telegrafice.

Bucuresci, 27 Nov. (9 Dec.) „Monitoriulu“ de eri a publicatu decretulu, prin care se complectéza ministeriulu in modulu urmatoriu: D. Ionu Bratianu, interne si presiedinte alu consiliului; d. Dimitrie Sturdza, ministru de finacie; d. Ionu Campineanu, la esterne; d. M. Ferichidi, lucrari publice; d. Cantilli, culte si instructiune; d. Eugeniu Statescu, justitia. La resbelu se dice, ca se va numi mai tardiu d. col. Dabija. In siedinti'a de Luni a camerei s'a cetitu mesagiulu, prin care se anuncia reconstituirea noului cabinetu si program'a ministeriului. Acésta s'a prezentatu si Senatului si a fostu primitu cu aplause.

Dr. Nicolau Olariu
advocatu,

si-a deschisu cancelari'a sa in Sibiu strada Poplacii Nro. 25 etagiulu primu. 2—3

Nr. 1125/a. f. sc. gr. 1—3

Escriere de licitatiune.

Pentru esarendarea dominiului dela Cristurulu Ciceului, fostu a lui Torma Károly, acumu proprietatea fondului de stipendiu alu fostului alu douilea regimentu romanu de granitieri din Ardealu, pentru timpulu diu 1 Ianuariu 1879 (noue) pana la 31 Decembre 1884 (patru), se va tiené licitatiune publica in **30 Decembre 1878** dela 9 óre diminetia pana la 12 óre amédiadi in cancelari'a administratiunii fondurilor scolastice granitieresce in Naseudu.

Acelu dominiu pretiuitu judecatoresce cu padure cu totu la 157,704 fl. v. a. consta din:

1. 231 jugere si 1540⁰ aratura, cu semnatur'a de tómn'a cu totu;
2. 146 jugere 1167⁰ fénatia;
3. 4 jugere viia;
4. 168 jugere si 211⁰ pasiune;
5. 1 jugeru din padure;
6. case frumoase de locuitu, edificie de economia;
7. lucrulu parte cu palm'a, parte cu trasur'a dela 19 curialisti;
8. móra de farina cu 5 petre din 1 Aprilu 1879;
9. jumetate dreptulu de carciumaritu din comunitate, din 24 Aprilu 1879.

Pretiulu strigarei cá arenda anuala e statoritu la 2500 fl. v. a.

Pana la inceperea licitatiunii verbale (cu gur'a) se voru primi si oferte sigilate, timbrate si prevedute cu 10% a pretiului de strigare in bani gat'a.

Atatu celu ce va oferi mai multu in scrisu, catu si celu ce va oferi mai multu la licitatiunea verbala, va trebui se cúnosca pe deplinu conditiunile de licitatiune si se se supuna acelor'a neconditionatu.

Conditiiunile de licitatiune si alte deslusiri stau spre dispositiune in cancelari'a fondurilor in Naseudu.

Din siedinti'a comisiunii administratóre de fondurile scolastice granitieresce si de stipendiu, tienuta in Naseudu, 24 Novembre 1878.

Presiedintele: Secretariulu:
 Gregoriu Moisilu, Ioachim Muresianu,
 vicariu foranu.

Nr. 3326. 1878. 2—3

Concursu.

Devenindu vacantu postulu de notariu cercualu diu notariatulu Noulu romanu cu comunele afliate Colunu, Gainariu, Feldióra si Rucaru se escrie concursu pana in **31 Decembre 1878**. Cu acestu postu sunt impreunate unu salariu anuala de 400 fl. v. a. si localu de cancelaria in comun'a Noulu romanu.

Doritorii de a concurá la acestu postu au a documentá pe lenga cualificatiunea prescisa in § 74 si 75 art. de lege XVIII din anulu 1871, ca sciú tóte trei limbi ale patriei. — Petitiunile timbrate si prevedute cu documentele referitóre la recerintiele amintite au a se indreptá pana la diu'a prefipta la subscris'a pretura.

Oficiulu pretoriale.
 Arpasiulu-inferióre, 30 Nov. 1878.
 Negrille, pretore.

Editoru: Iacobu Muresianu.
 Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
 Tipografi'a: Ioane Gótt si fiu Henricu.